

Commissie van Toezicht

Militair Penitentiair Centrum

Stroe

Jaarverslag 2023

1. Inleiding

Het Militair Penitentiair Centrum (MPC) te Stroe is sinds 1999 in gebruik. Het centrum is een penitentiaire inrichting die is gehuisvest binnen de Defensie-organisatie en als zodanig is erkend door het Ministerie van Justitie & Veiligheid. De exploitatie is in handen van de Koninklijke Landmacht.

De gedetineerden zijn in beginsel afkomstig van een van de vier Krijgsmachtdelen en worden in principe aangeleverd door het Arrondissementsparket te Arnhem, afdeling militaire zaken of een ander regionaal parket door tussenkomst van selectiebureaus van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Het MPC heeft een capaciteit van zeven individuele- en drie tweepersoons cellen.

In het MPC worden in beginsel alleen militairen (m/v) in werkelijke dienst gedetineerd voor zover het betreft:

- a. executie van een opgelegde vrijheidsstraf voor een maximum van zes maanden,
- b. het in voorlopige hechtenis nemen, met of zonder beperkingen.

Het kan hierbij gaan om verdenking van militaire en/of commune delicten.

Hierbij treft u aan het jaarverslag van de Commissie van Toezicht (CvT) over het jaar 2023. In dit verslag geeft de CvT inzicht in haar werkzaamheden en die zaken die vermeldenswaard zijn gezien de opdracht van de CvT ten behoeve van het MPC Stroe.

Het verslag is samengesteld door mr. C.E.W. van de Sande, voorzitter van de CvT, en mr. J.F. van Halderen, secretaris van de CvT. Het jaarverslag is vervolgens door de CvT vastgesteld in de vergadering van 25 september 2024.

Samenstelling van de Commissie van Toezicht en mutaties

De samenstelling van de CvT op 1 januari 2023 was als volgt:

Leden:

- de heer mr. C.E.W. van de Sande, voorzitter, tevens voorzitter van de beklagcommissie, lid sinds 18 oktober 2019;
- de heer mr. J.F. van Halderen, advocaat, lid sinds 1 september 2014;
- Commandeur, mr. E.P.J. Schelkers vertegenwoordiger Koninklijke Marine, (opnieuw) lid sinds 19 oktober 2020;
- Kol mr. A.A.S.J Niekamp gestart; vertegenwoordiger Koninklijke Luchtmacht lid sinds 14 december 2022;
- Kapitein drs. I.A. Garritsen vertegenwoordiger Koninklijke Landmacht, lid sinds 13 september 2021;
- Lt-Kol M.N. J. Veenstra, arts, lid sinds 1 augustus 2022;
- de heer W. Verhaar, maatschappelijk werker, lid sinds 1 januari 2016.

Ambtelijk secretaris:

- de heer N. van Geel, sinds 1 september 2022

De samenstelling van de commissie is in het verslagjaar ongewijzigd gebleven.

De vertegenwoordigers van de krijgsmachtdelen nemen zonder last of ruggespraak deel aan de vergaderingen van de CvT. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat kennisname van feiten en omstandigheden door de vertegenwoordigers van de krijgsmachtdelen in de militaire lijn worden gedeeld.

2. Cijfers

Aantal beklagzittingen	nul (0)
Aantal bezette detentieplaatsen per 1 januari 2023	nul (0)
Aantal bezette detentieplaatsen in 2023	vijf (5)
Aantal detentiedagen	439 dagen

Bezettingsgraad	12 %*
Aantal contacten met Gedeco	nul (0)
Aantal klachten van organisatorische aard	nul (0)
Aantal klachten van medisch-inhoudelijke aard	nul (0)
Aantal bemiddelde/opgeloste medische zaken	een (1)

* uitgaande van eenpersoonscellen

3. De toezichthoudende taak

- de rechtspositie van de ingeslotenen wordt op een adequate wijze bewaakt en gehandhaafd door de directie en het personeel van het MPC;
- gedetineerden in het MPC ervaren het regime als humaan. Na de intake wordt bepaald voor welk regime zij – rekening houdende met eventueel door het openbaar ministerie opgelegde beperkingen - in aanmerking komen. Het MPC hanteert een aantal regimes. Een systeem van promotie en degradatie bepaalt de fasering in regime. Het militaire karakter van het MPC zorgt voor voldoende (sport) activiteiten. Voor de medische en geestelijke zorg kan indien nodig een beroep gedaan worden op de op de kazerne aanwezige functionarissen. Voor zover er sprake is van ontslag uit de militaire dienst wordt de reclassering ingeschakeld ter voorbereiding op terugkeer in de burgermaatschappij;
- het beleid en organisatie van het MPC zijn er op gericht de bejegening en zorg binnen de regelgeving zo humaan als mogelijk uit te voeren waarbij de veiligheid van de ingeslotenen een voortdurend aandachtspunt is.

4. De adviestaak

In beginsel woont de directie (de directeur of zijn plaatsvervanger) de reguliere vergaderingen van de Commissie van Toezicht bij. Vast onderdeel van de vergadering is het bespreken van de jurisprudentiebulletins van RSJ, de periodieke brieven klankbordgroep en andere relevante stukken. Op deze wijze neemt de directie ook via deze lijn kennis van ontwikkelingen. Vanwege een aantal relatief snelle wisselingen binnen de directie fungeren de voorzitter en de secretaris als klankbord voor de directie. Daar is ook in dit verslagjaar gebruik van gemaakt.

5. De bemiddelingstaak

Het maandcommissariaat werd (doorgaans) beurtelings door de leden van de CvT verzorgd. Tenminste één keer per maand werd de inrichting (bij bezetting) door een maandcommissaris bezocht. Hierbij werd proactief gesproken met de gedetineerden en - separaat - met het aanwezige personeel en directieleden. Hiervan werd tijdens de CvT vergadering verslag gedaan. De werkzaamheden van de maandcommissaris werden door zowel gedetineerden als het personeel van het MPC, als de directie als zinvol ervaren en leverden een bijdrage aan de oordeelsvorming van de CvT over de sfeer in de inrichting.

Er heeft een bemiddelingsgesprek plaatsgevonden met een gedetineerde, waarbij een aanvankelijk klacht is ingetrokken.

6. De rechtsprekende taak

In het jaar 2023 is er één klacht ingediend, maar ook, na bemiddeling, ingetrokken, reden waarom er geen aanleiding was gebruik te maken van de rechtsprekende taak.

7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen

Bij alle vergaderingen van de CvT was de directeur van het MPC Stroe of zijn plaatsvervanger aanwezig; er is geen aanleiding geweest om buiten aanwezigheid van de directeur te vergaderen. De bijdrage van de directie aan de vergaderingen bestond uit het weergeven van de stand van zaken met betrekking tot de gedetineerden en de stand van zaken met betrekking tot een aantal voorgenomen beleidsaangelegenheden.

Er werd vrijwel steeds vergaderd aan de hand van vaste agendapunten, te weten:

- a. verslag vorige vergadering
- b. ingekomen stukken
- c. mededelingen voorzitter
- d. mededelingen directie
- e. mededelingen maandcommissaris
- f. beklagcommissie
- g. rondvraag

Tijdens vergaderingen van de CvT wordt stilgestaan bij ontwikkelingen op penitentiair gebied en de mogelijke gevolgen voor het MPC.

Bijzondere aandacht werd besteed aan:

- Jurisprudentiebulletins van RSJ;
- Periodieke brieven klankbordgroep;
- Jaarverslag 2022 RSJ
- Jaarverslag 2022 Klankbordgroep Commissies van Toezicht;

Voor zover van toepassing op het MPC werd actie ondernomen door de directie dan wel door de voorzitter CvT.

De bezettingsgraad van het MPC is al een aantal jaren laag te noemen. Daarom is door de directie een aantal acties geïnitieerd om die bezettingsgraad omhoog te krijgen.

In december 2022 is een convenant getekend tussen het Ministerie van Defensie en het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Hoewel het MPC primair bedoeld is voor militair gedetineerden, biedt het MPC daarnaast de mogelijkheid tot plaatsing van andere niet-militaire (geüniformeerde) gedetineerden. De aard en de ligging van het MPC bieden de mogelijkheid om niet-militaire gedetineerden buiten het zicht van andere gedetineerden en/of derden te detineren. In bepaalde omstandigheden en gevallen kan daarvoor voor de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) aanleiding zijn. In het convenant zijn de voorwaarden vastgelegd waaronder plaatsing kan plaatsvinden.

Ook zijn en worden door de directie van het MPC acties geïnitieerd in het kader van het project "veteranen in detentie". Dit heeft de aandacht getrokken van de politiek wat uiteindelijk heeft geleid tot Kamervragen over de toegang tot veteranenzorg "achter slot en grendel" en het antwoord daarop van de Minister voor Rechtsbescherming. De minister geeft in zijn antwoord aan dat er een verkenning is gestart naar de mogelijkheid en wenselijkheid tot het plaatsen van bepaalde gedetineerde veteranen in het MPC. Dit heeft geleid tot gesprekken tussen Defensie en Justitie en Veiligheid en de Dienst Justitiële Instellingen. Uiteindelijk kan dit leiden tot een addendum op het convenant uit 2022.

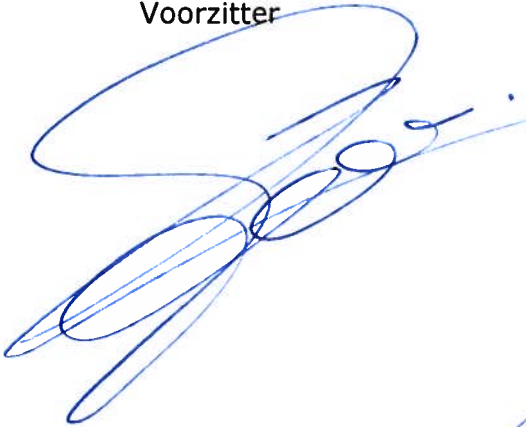
Het MPC is samen met de PI Arnhem in 2022 het zelfmelder-project opgestart. In 2023 is dit door minder aanbod niet verder van de grond gekomen. Eerdere ervaringen met zelfmelders leert dat als het gaat om "ervaren" justitiabelen het MPC wellicht hier niet helemaal voor is ingericht. Een betere selectie aan de voorkant zou een oplossing kunnen zijn.

8. Algemene conclusie

Het MPC is een kleinschalig militair huis van bewaring en gevangenis waarbinnen het personeel op een adequate en humane wijze de gedetineerden bejegt en de directie de justitiële richtlijnen, voorschriften en aanwijzingen nauwlettend in de gaten houdt en deze voor zover van toepassing op het MPC op een doeltreffende manier in de praktijk brengt. Werkprocessen blijven continu onder de aandacht en worden daar waar nodig aangescherpt en/of verbeterd.

Stroe, 25 september 2024

mr. C.E.W van de Sande,
Voorzitter

mr J.F. van Halderen,
Secretaris

